

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 2



Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 2. – 828 с.

ISBN 978-617-8263-40-9

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У другому томі збірника відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-40-9 (т. 2)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

стану» від 15.03.2022 р. № 2120-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20>

3. Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо підтримки позичальників, майно яких було знищено або зазнало пошкоджень внаслідок збройної агресії російської федерації проти України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2388-20>

Ключові слова: виконання банківських договорів, виконання договірних зобов'язань, форс-мажор.

Key words: fulfillment of banking contracts, fulfillment of contractual obligations, force majeure.

ОСКІЛКО ОЛЕКСІЙ ОЛЕГОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри цивільного права*

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЖІНОК-ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ

Роль жінок у збройних силах не сходить із порядку денного дискусій у більшості демократичних держав. Незважаючи на те, що останнім часом можливості військової служби для жінок значно розширилися, вони становлять не більше 15 % особового складу. Донедавна жінки в основному обіймали посади, пов'язані з безпосереднім забезпеченням бойових дій, матеріально-технічним постачанням, виконанням адміністративних функцій, доглядом за пораненими та вирішенням інших поєднаних із медициною завдань.

Сьогодні жінки служать в арміях більшості держав-учасниць ОБСЄ, причому схоже, що вибір відкритих для них посад повсюдно розширився. Проте жінки-військовослужбовці все ще часто страждають від дискримінаційних заходів та дій. Наприклад, у багатьох країнах жінкам заборонено обіймати стрійові посади. Крім того, жінки стикаються з дискримінацією щодо просування по службі: на командні посади їх призначають лише у вигляді винятків. З цього погляду відмінності щодо жінок помітні як між державами, а й між видами збройних сил однієї й тієї ж держави.

Служба жінок у збройних силах – це насамперед питання прав людини, які передбачають право жінок на військову службу [6, 7, 3]. Участь в обороні країни та її збройних силах, особливо в Збройних Силах України нерозривно пов'язана з правами та обов'язками громадянина [1, 7]. Позбавлення жінки права на участь у такому важливому національному інституті, як збройні сили, ставить її у нерівне становище порівняно з чоловіками. Нам можуть заперечити, що заборона на службу в армії йде жінкам лише на користь, та й для суспільства загалом може бути бажаним збереження жінок як «мирний» сегмент суспільства.

Однак, у сьогоднішніх реаліях в Україні, цей аргумент не враховує, що, з погляду цивільних прав та принципу рівних можливостей, до чоловіків та жінок слід ставитися однаково.

Право жінок на вступ до військової служби в Україні є важливим аспектом демократизації збройних сил з погляду належного представництва всіх груп цього суспільства.

Ще один аспект демократизації пов'язаний із таким явищем, як «внутрішнє життя» армії. Дослідження показують, що, попри переконання багатьох людей, чоловіча дружба мало впливає на боездатність військ; групи військовослужбовців можуть знайти інший, ширший ґрунт для згуртування та розвитку товариства. Створення армії з ширшою основою згуртованості, у тому числі без урахування відмінностей за ознакою статі, демократизує і армію, і суспільство.

Набір жінок до збройних сил – проблема боротьби з дискримінацією, тобто забезпечення рівних можливостей просування по службі як для чоловіків, так і для жінок, рівного доступу до різних посад, рівної оплати праці, а також ліквідація зловживань щодо жінок-військовослужбовців. Ця проблема пов'язана і зі створенням позитивного ставлення до жінок-військовослужбовців взагалі, з включенням жінок у військове середовище та у військові традиції.

Не слід недооцінювати корисний ефект від прийому жінок на військову службу, або не звертати уваги на той внесок, який вони можуть зробити для забезпечення миру та безпеки, особливо під час дії воєнного стану на території України у зв'язку із повномасштабним вторгненням 24 лютого 2022 року на територію нашої держави військових формувань країни агресора – рф. Участь жінок має особливе значення при здійсненні операцій із підтримання миру, деокупації тимчасово-окупованих територій, які зараз становлять основну функцію нашої армії. Операції з підтримки миру та безпеки багато в чому відрізняються від традиційних армійських функцій тим, що в них робиться особливий акцент на захист цивільного населення, а також тим, що вони пов'язані з діяльністю щодо вирішення конфліктів та відновлення порядку.

В Україні законодавством було запроваджено особливе ставлення до жінок-військовослужбовців у Збройних Силах України, відповідно до чого законодавством обмежено залучення останніх до виконання певних завдань, пов'язаних з участю у бойових діях та можливості займати відповідні посади.

З початку вторгнення військових формувань країни агресора – рф, починаючи з 2014 року (так би мовити з початку гібридної війни), актуальним стало питання щодо врегулювання гендерної рівності у Збройних Силах України у відповідності до вимог міжнародного права, зокрема Резолюції Ради Безпеки ООН № 1325 «Жінки. Мир. Безпека» [2]. З метою врегулювання питань захисту прав жінок-військовослужбовців, урядом України було підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших

військових формуваннях» [3], який було прийнято Верховною радою 06 вересня 2018 року. У вказаному законі враховані рекомендації Комітету з питань жінок у збройних силах НАТО. Зокрема зміни та доповнення стосуються: «можливості особам обох статей (жінкам та чоловікам) укладати контракти на проходження військової служби; закріплення принципу проходження служби на рівних засадах, рівного доступу до посад і військових звань, а також рівного обсягу відповідальності при виконанні обов'язків військової служби; тощо» [4].

Вказані зміни та доповнення стали найактуальнішими з 24 лютого 2022 року, коли військові формування РФ розпочали повномасштабне вторгнення на територію України, та у зв'язку з чим було введено по всій території нашої держави воєнний стан [5]. Разом з тим, наказом Міністерства оборони України від 11.10.2021 року (який діє з 01.04.2022 року) № 313 визначено: «що у воєнний час особи жіночої статі мають право та можуть бути прийняті на військову службу лише за контрактом та у добровільному порядку» [8].

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 14.
2. «Жінки. Мир. Безпека». Резолюція Ради Безпеки ООН № 1325 (2000). URL: <http://nssu.gov.ua/gtnderna-rivnist/rezolyucia-radi-bezpeki-onn-1325>
3. Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях : Закон України від 06.09.2018 № 2523-VIII (ВВР, 2018, № 44, ст. 353). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2523-19>
4. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20 грудня 1991 року № 2011-XII. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 15, ст. 190). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12>
5. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>
6. Всезагальна декларація прав людини: прийнята на третій сесії Генеральної Асамблеї ООН резолюцією 217 А (III) від 10.12.1948 р. (Конвенція про право, що застосовується до режимів власності подружжя (Гаага, 14.10.1978 р.)
7. Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2022 р. № 752-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-2022-%D1%80>
8. Наказ Міністерства оборони України від 11.10.2021 року № 313. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1566-21#Text

Ключові слова: цивільне право, цивільне законодавство, цивільні правовідносини, цивільно-правовий захист, воєнний стан.

Key words: civil law, civil legislation, civil legal relations, civil protection, martial law.

Шамота Олександр Володимирович

Актуальні питання визначення гендерної рівності
в шлюбно-сімейних правовідносинах 547

Богомолова Валерія Сергіївна

Актуальні напрями вдосконалення процедури видачі
мікрокредитів в умовах воєнного стану. 550

Ващак Владислав Анатолійович

Ознаки саморегулювання в інтернеті 552

Веретільник Анна Ігорівна

Криптовалюти як об'єкт цивільних прав 555

Колісниченко Сергій Васильович

Автомобільні дороги як об'єкт цивільних правовідносин 557

Маршук Юлія Сергіївна

Інформаційні права у сфері охорони здоров'я та їх захист. 559

Московчук Роксолана Петрівна

Виконання банківських договорів в умовах війни 562

Оскілко Олексій Олегович

Окремі питання захисту прав жінок-військовослужбовців
в Україні 564

Первак Анна Дмитрівна

Нормативно-правова регламентація соціального підприємства
як важливий крок у напрямку європейського розвитку України 567

Ткалич Максим Олегович,

Толмачевська Юлія Олегівна

Договір перевезення учасників спортивних змагань –
осіб з інвалідністю 569

Цуняк Ірина Геннадіївна

Валютні форварди 571

СЕКЦІЯ 24

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ПАТЕНТНОЇ ЮСТИЦІЇ

Харитоновна Олена Іванівна

Концепція «комп'ютерної симуляції» та категорія
«віртуальної власності» 574

Ульянова Галина Олексіївна

Стягнення компенсації за порушення авторських прав. 578

Бааджи Наталія Пилипівна

Академічна доброчесність як складова академічної культури 580

Галупова Лариса Ігорівна

Захист авторських прав на контент, розміщений
у соціальних мережах 584